اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

# صمت
صنعت معدن تجارت

پنجشنبه
• ۲۹ دی ۱۴۰۱
• ۲۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
• ۱۹ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۶۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۴۹ • ۴ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews



## هیچ سایت هسته‌ای اعلام نشده‌ای نداریم

رئیس سازمان انرژی اتمی گفت: به صراحت اعلام می‌کنیم طبق اعلام خود آژانس، هیچ فعالیت یا سایت هسته‌ای اعلام نشده‌ای در جمهوری اسلامی ایران وجود ندارد. به گزارش مهر، محمد اسلامی ضمن بیان این مطلب افزود: تغییر مداوم مواضع طرف‌های غربی درباره برجام حاکی از آن است که چه اندازه در فضاسازی علیه جمهوری اسلامی صداقت دارند. وی عنوان کرد: موضوعی که در دستور کار ما بوده رفع ابهامات و پاسخگویی به آنها برای حل موضوع است. رئیس سازمان انرژی اتمی خاطرنشان کرد: آنها از سند برجام خارج شدند و قصد بازگشت به آن را دارند و باز اتهامات را کنار سند برجام قرار می‌دهند.

### تاکید کارشناسان بر تقویت پایه‌های اقتصادی با فعال‌شدن ظرفیت‌های تولیدی

# خام فروشی، صادرات غیر نفتی نیست

در آمارهای رسمی نهادهای دولتی، صادرات میعانات گازی، پروپانول و سایر مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی جزو صادرات غیرنفتی محسوب می‌شوند که بسیاری از افراد به این نحوه دسته‌بندی، نقدهای جدی وارد می‌کنند. از سویی دیگر، اگر نگاهی به میزان صادرات غیرنفتی ایران بیندازیم، خواهیم دید این مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی، در صدر آمار فروش قرار دارند و در برخی موارد حتی تا ۸۰ درصد میزان صادرات غیرنفتی‌ایران را در برمی‌گیرند، بنابراین پایه‌های تجارت صادرات غیرنفتی ایران بر مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی پابرجا است که اتفاقی نامناسب و پیشرفتی ناپسند برای تجارت ایران محسوب می‌شود. کارشناسان معتقدند دولت باید به‌سمت توسعه صنایع پایین‌دستی حرکت کند و با تقویت تولید، صادرات را رشد دهد، اما آن‌طور که از شواهد پیدا است، آمار ارزآوری مشتقات نفتی به مذاق خوش آمده است. ۴



عکس: صمت

## وعده‌های تازه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به اهالی صنعت چاپ و نشر

# صنعت چاپ ملی می‌شود

۲

چهره‌ها



### اعلام کد دستوری برای سنجش اعتبار کالابرگ
۲



### حمایت از سرمایه‌گذاران برای رونق گردشگری
۲

## تصویب کلیات بودجه در کمیسیون تلفیق



رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: نمایندگان کمیسیون تلفیق در ۴ روز به صورت دقیق منابع و مصارف بودجه را بررسی کردند و در نهایت کلیات به تصویب رسید. مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: در۴ روز به صورت دقیق منابع و مصارف بودجه بررسی و بحث‌های خوبی انجام شد که هم در جهت اصلاحات تعاملات خوبی با دولت وجود داشته و هم به این‌ترتیب هدف‌گیری‌های دولت را بهتر می‌توان اجرایی کرد. وی افزود: در نهایت جمع بندی خوبی داشتیم و کلیات بودجه با درصد بالایی رای آورد. سید مسعود میرکاظمی همچنین اظهار داشت: حدود ۳۳۰ همت پرداخت حقوق صندوق‌های بازنشستگی لشکری و کشوری در سال آینده در نظر گرفته شده است.وی عنوان کرد: با ارائه طرحی در قانون برنامه در مورد بدهی‌های گذشته تامین اجتماعی به دنبال راهکاری هستیم تا در آینده معطل دولت نباشند. رئیس سازمان برنامه و بودجه در رابطه با اینکه در قانون بودجه ۱۴۰۲ سهم وام‌های خرد ۲۰۰ همت در نظر گرفته شده گفت: امسال به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده که اختیار تقسیم وام‌های خرد به دولت واگذار شود وبانک‌ها در گیر جزئیات نشوند.


## آگهی خرید روی با درجه خلوص ۹۹/۹۹٪ مورد نیاز در خط تولید

شرکت فولاد تاراز چهارمحال سهامی خاص

۱- **موضوع آگهی:** خرید ۳۰۰ تن روی با درجه خلوص ۹۹/۹۹٪ مورد نیاز در خط تولید کارخانه با مشخصات به شرح جداول ذیل:

| Designation | Pb (ppm) | Fe (ppm) | Cd (ppm) | Color |
|---|---|---|---|---|
| ZN-۱ | <=55 | <=20 | <=20 | white |

ب: وزن هر بندیل برابر با ۱۰۰۰±۵۰kg و کالا دارای روکش نایلونی و عاری از هر گونه کثیفی، زنگ‌زدگی، گرد و غبار روی بندیل‌ها باشد.

ج: بندیل‌های شمش خیس نباشند و رنگ ظاهری شمش‌ها شفاف باشد (خاکستری نباشد/اکسید نشده باشد).

چ: وزن هر شمش روی ۲۵kg با (۲۰cm ⌀۴۰cm) با درج واژه ZINK بر روی هر شمش

د: بر روی هر بندیل برچسب مشخصات شامل شماره سری ساخت (Batch number)، وزن واقعی، نام‌سازنده و کدمتریال نصب‌گردد. مطابق تصویر.




۲- **آدرس شرکت:** شهرکرد -فاز سه توسعه- شرکت فولادتاراز چهارمحال

۳- **نحوه شرکت در فراخوان:**
۱-ارائه ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۵،۶۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت فولاد تاراز چهارمحال به منظور تضمین شرکت در مناقصه.۲- در صورت موجودی مواد با ظرفیت کمتر از در خواستی امکان بررسی پیشنهاد ارسالی وجود دارد.۳- پاکت ((الف)) پاکت تضمین پاکت ((ب)) پاکت پیشنهاد فنی بازرگانی پاکت ((ج)) پاکت پیشنهاد قیمت۴- امکان کاهش یا افزایش مقدار در خواستی پس از بازگشایی پاکات وجود دارد.

۴- **مهلت تحویل مدارک:** مهلت تحویل پیشنهاد حداکثر تا صبح روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۱۱/۰۱ در پاکات دربسته دریافتی از شرکت

۵- **محل تحویل پاکات:** شهرکرد- شهرک صنعتی فاز سه توسعه- شرکت فولاد تاراز چهارمحال واحد خرید. تلفن تماس:۰۳۸۳۱۰۰ داخلی۱۳۰۴

لازم به ذکر است در صورت درخواست کتبی از تامین کنندگان امکان حضور نماینده شرکت تامین کننده در روز بازگشایی پاکات وجود دارد.

شرکت فولاد تاراز چهارمحال



بیمه سامان
Saman Insurance

بیمه بدنه کیلومتری




جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی WWW.Si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳-۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.



جشنواره کریستال

تبلیغات با قیمت استثنایی

- درج ۲ نوبت اگهی ۲ کادری در پر تیراژ ترین روزنامه صنعتی کشور
- تولید ۲ عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای و انتشار در پایگاه خبری گسترش نیوز
- باز نشر ۲ عدد محتوای ۸۰۰ کلمه ای در روزنامه صمت
- درج بنر سی روزه در پایگاه خبری گسترش نیوز
- درج یک صفحه پوستر در اولین ویژه نامه صمت
- درج بنر در سایت صمت و روزگار معدن و روزگار ما

صمت صنعت معدن تجارت

گسترش نیوز پایگاه خبری

سایت ها
WWW.SMT.NEWS
WWW.GOSTARESH.NEWS
WWW.MADANDAILY.COM

ایمیل ADS.SMTNEWS@GMIL.COM

شماره بازرگانی ۰۲۱-۸۸۷۲۲۷۳۲-۳

چهره

## اعلام کد دستوری برای سنجش اعتبار کالابرگ



وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی حذف یارانه نقدی و تبدیل آن به کالابرگ را منوط به استقبال مردم دانست و گفت: اگر استقبال خوب باشد، طرح استفاده از کارت یارانه جایگزین یارانه نقدی می‌شود.

به گزارش ایرنا، سید صولت مرتضوی در حاشیه جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره امکان حذف یارانه نقدی خانوارها گفت: این طرح در استان هرمزگان به صورت آزمایشی در حال اجراست و حدود هزار فروشگاه در این استان به سیستم کالابرگ الکترونیکی مجهز شده‌اند.

وی با بیان اینکه تعداد فراوانی فروشگاه و خواربار فروشی در هر استان برای اجرای این طرح تعریف شده است، افزود: در حال ارزیابی استقبال مردم از این طرح در کل کشور هستیم.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابراز امیدواری کرد که با استقبال خوب مردم این طرح اجرایی شود زیرا بستر کار فراهم شده است.

مرتضوی در ادامه با یادآوری اینکه پس از موفقیت در اجرای طرح کالابرگ الکترونیک در استان هرمزگان، اجرای آن به پنج استان دیگر تسری می‌یابد، ابزار امیدواری کرد که بتوان تا پایان امسال این طرح را در کل کشور اجرایی کرد.

وزیر رفاه درباره افرادی که مشمول دریافت یارانه نشده‌اند و متقاضی آن هستند، اظهارکرد: این افراد می‌توانند از طریق مراجعه حضوری و یا ثبت در سامانه، درخواست خود را مطرح کنند تا مورد رسیدگی قرار گیرد.

مرتضوی درباره اینکه آیا کارت یارانه تا سال آینده جایگزین یارانه نقدی می‌شود، گفت: این موضوع به میزان استقبال مردم بستگی دارد و کاملا اختیاری است؛ اگر استقبال خوب باشد این طرح جایگزین یارانه نقدی خواهد شد.

یارانه بگیران با کد دستوری# ۲۸*۷۸۸* وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درباره اینکه سرپرستان خانوار چگونه می‌توانند اعتبار خود را بررسی کنند، اعلام کرد: سرپرستان خانوار با کد دستوری# ۲۸*۷۸۸* می‌توانند میزان اعتبار خود را مشاهد کنند و به هر مقداری که ضرورت دانستند خرید کنند

مرتضوی خاطر نشان کرد: در طرح کالابرگ الکترونیک خرید موادغذایی که حدود ۱۰ قلم کالا و مشمول ارز ۴۲۰۰ بودند را در سبد کالا قیمت‌گذاری کردیم که پایه قیمت‌گذاری آن شهریور ۱۴۰۰ بود.

وی این توضیح را هم داد که کالابرگ اقلام مهمی چون برنج و مرغ، لبنیات، ماکارانی و روغن را شامل می‌شود؛ انتخاب یک کالا در این مرحله کاملا اختیاری است و یک نفر می‌تواند اگر ضرورت داشت برنج خرید کند و کل مبلغ اعتباریش را در این مرحله مقدماتی یک قلم کالا بخرد.

## حمایت از سرمایه‌گذاران برای رونق گردشگری



وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و امور گردشگری از طراحی و ارائه بسته‌های سرمایه‌گذاری بی‌نام خبر داد و گفت: سرمایه‌گذارانی که مایل به سرمایه‌گذاری در موقعیت‌های خوب کشور هستند، می‌توانند پروژه هایی را بدون طی کردن بوروکراسی‌های اداری انتخاب کنند.

به گزارش ایرنا، عزت‌الله ضرغامی در حاشیه نشست هیات دولت در جمع خبرنگاران گفت: از کارهایی که وزارت میراث فرهنگی برای رونق گردشگری انجام داده، طراحی و ارائه بسته‌های سرمایه‌گذاری است.

وی افزود: به این معنا که بسته‌هایی برای موقعیت‌های خوب گردشگری در سراسر کشور هم به صورت بی‌نام و هم شناسایی شده آماده شده است و سرمایه گذارانی که می‌خواهند در این حوزه‌ها در استان‌های کشور سرمایه‌گذاری کنند با مطالعه پروژه‌هایی را انتخاب می‌کنند که دیگر به بوروکراسی اداری نیازی نیست و مجوزهای لازم بدون نام از قبل در نظر گرفته شده است.

وی افزود: سرمایه‌گذاران می‌توانند با کمک وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و امور گردشگری سایر موارد قانونی را پیگیری و سرمایه‌گذاری کنند.

ضرغامی همچنین در ارتباط با میزان جذب گردشگر در سال ۱۴۰۱ اظهار کرد: در ارتباط با مسائل مختلف جاری در کشور کمی روند ورود گردشگر دچار اشکال شده و جمع بندی سالیانه که دقیق تر هست انجام و میزان گردشگر اعلام می‌شود. وزیر میراث فرهنگی با اشاره به محدودیت منابع کشور همین امر را موجب اختصاص کم بودجه در حوزه میراث فرهنگی اعلام و بیان کرد: با صحت انجام شده با رئیس‌جمهوری قرار شد با پیگیری سازمان برنامه و بودجه و صحبت با مجلس این رقم اصلاح شود.

وی ادامه داد: فعالیت‌ها در حوزه عمرانی و مرمت‌ها مختص تزئین و ظواهر بناهای تاریخی نیست بلکه برخی به دلیل سازه و پایداری مشکلی دارند که نیازمند فوریت و اعتبار بیشتر است؛ لذا رئیس‌جمهوری تذکر داد تا مواردی به عنوان اصلاح در این حوزه‌ها به مجلس ارائه شود که رقم نهایی نیز تکمیل و اطلاع رسانی خواهد شد.

### وعده‌های تازه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به اهالی صنعت چاپ و نشر

# صنعت چاپ ملی می‌شود



**رویا رئیسی: در مراسم پایانی بیست و دومین جشنواره ملی صنعت چاپ با حضور محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، یاسر احمدوند معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، علی‌اکبر ابراهیمی مدیرکل دفتر چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، جمعی از فعالان صنعت چاپ و اهالی رسانه در تالار وحدت برگزار شد. به گزارش صمت، در این مراسم تفاهمنامه تاسیس مرکز علمی، پژوهشی و فناوری (انستیتو چاپ) بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دانشگاه امیرکبیر منعقد و از رشته‌های مصوب مهارتی صنعت چاپ در مقطع متوسطه رونمایی شد. مراسم پایانی جشنواره ملی صنعت چاپ، از مشکلات این صنعت، نداشتن معافیت مالیاتی، گران بودن دستگاه‌های چاپ و نبود آموزش در حوزه چاپ گفته شد.**

## توجه ویژه اهالی دانشگاه به صنعت چاپ

علی‌اکبر ابراهیمی مدیرکل دفتر چاپ و نشر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با اشاره به جلسات متعدد با اتحادیه‌های چاپ سراسر کشور گفت: اصلاح آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های حوزه چاپ را در دستور کار داریم و مجمع‌های عمومی در این زمینه شکل گرفته است.

به گزارش صمت او با اشاره به مشکلات چاپخانه‌داران در زمینه آموزش گفت: مذاکراتی با سازمان فنی و حرفه‌ای کشور داشتیم که منجر به ایجاد رشته‌هایی در این زمینه شد. بحث تأسیس دانشگاهی در زمینه چاپ مطرح بود اما باید رشته در سطح متوسطه داشته باشیم تا بتوانیم نیرو تربیت کنیم.

**درخواست معافیت مالیاتی برای اهالی چاپ**

در ادامه مجید محبی رئیس اتحادیه چاپ و نشر آذربایجان غربی، به نمایندگی از اتحادیه‌های چاپ و نشر گفت: اهمیت صنعت چاپ بر کسی پوشیده نیست. بدون توجه به این صنعت راهبردی و استراتژیک نمی‌توانیم در ویترین جهانی صنایع خود را معرفی کنیم زیرا صنعت چاپ، صنعت تکمیل‌کننده است. با این وجود صنعت چاپ جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است. در قوانین چاپ به عنوان صنعت دیده نشده و نمی‌توانیم از تسهیلات تبصره ۱۶ و ۱۸ صنایع بهره‌مند شویم.

محبی اظهار کرد: زندگی بدون چاپ امکان ندارد. صنایع دارویی و غذایی بدون چاپ امکان‌پذیر نیستند زیرا چاپ فقط شامل کتاب و نشر نمی‌شود بلکه پروتزهای دندان و فک، مدار الکترونیکی چاپ کاشی‌ها و... را هم شامل می‌شود. چاپ یک بعد فرهنگی دارد و ما می‌توانیم از طریق آن فرهنگ خودمان را صادر کنیم به همین دلیل صنعت چاپ، صنعت تکمیل‌کننده است. وی افزود: در دانشگاه رشته چاپ نداریم بلکه مدیریت چاپ را آموزش می‌دهیم. ما مدیران خوبی داریم اما نیاز به اپراتور چاپ داریم.

رئیس اتحادیه چاپخانه‌داران آذربایجان غربی با اشاره به گرانی دستگاه‌های چاپ و مشکلات واردات این دستگاه‌ها گفت: باید ماشین‌آلات چاپ از تعرفه‌های گمرکی معاف شوند. ما توان خرید دستگاه‌های نو را نداریم و به گورستان ماشین‌آلات اروپایی تبدیل شده‌ایم. محبی با انتقاد از برگزاری نمایشگاه‌های چاپ در بازه زمانی اندک گفت: هدف از برگزاری نمایشگاه چیست؟ ما باید آسیب‌های این صنعت را شناسایی کنیم تا نمایشگاه مرغوبی داشته باشیم. باید تمرکزگرایی را از تهران کم کنیم و برای شهرستان‌ها تسهیلات در نظر بگیریم تا بتوانند با صنایع تهران رقابت کنند. مالیات صنعت چاپ مشکل بزرگی برای اهالی این صنعت است که باید فعالان صنعت چاپ کشور از معافیت مالیاتی برخوردار شوند.

**دستاورد تازه حوزه آموزش کشور**

محمد اسماعیلی مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و توسعه وزارت ارشاد، ضمن اشاره به توسعه آموزش و آموزش فرهنگی گفت: ما نیازمند توجه جدی به آموزش در همه حوزه‌های فرهنگی هستیم. پنج رشته مهارتی جدید در حوزه چاپ تعریف کرده‌ایم که در هنرستان‌های مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهیم داشت و همه کارگرانی که در چاپخانه‌ها فعالیت دارند و می‌خواهند دیپلم بگیرند می‌توانند به آنجا رجوع کنند که این موضوع تحول عظیمی را ایجاد خواهد کرد. همچنین رشته‌ای را در حوزه چاپ دیجیتال خواهیم داشت و برای تدوین اساس‌نامه آن هستیم. ما نظام جامع آموزش‌های فرهنگی را در دست تدوین داریم.

## ضرورت سرمایه‌گذاری در حوزه دانش‌بنیان

در ادامه این برنامه محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بااشاره به موارد مطرح از سوی فعالان صنعت چاپ گفت: فعالان حوزه خصوصی و مردمی را به‌عنوان همکاران خودمان می‌دانیم. ما فرقی میان همکاران در داخل وزارت با خارج از وزارت نمی‌گذاریم. به صنعت چاپ و نشر کشورمان می‌بالیم و به‌واسطه انرژی مثبتی که از آنها می‌گیرم، حس قرابت و نزدیکی ویژه احساس می‌کنم و امیدواریم این دوستان هم نسبت به ما در وزارتخانه همین احساس را داشته باشند.

وی ضمن اشاره به مشکلات مطرح شده پیرامون صنعت چاپ خاطرنشان کرد: درباره مشکلاتی که به حوزه تقنین و مقررات مربوط است، حتماً دوستان لایحه نوسازی را سریع‌تر آماده کنند تا در کمیسیون فرهنگی دولت مطرح کنیم. مسائل مالیاتی یا حمایت ویژه از تولید و دانش‌بنیان در این لایحه باید دیده شود.

وزیر ارشاد با بیان این که ملی کردن صنعت چاپ یکی از برنامه‌های کلان وزارت ارشاد در این دوره است، گفت: اگرچه ممکن ملی شدن صنعت چاپ در این دوره به صورت کامل اجرایی نشود اما دولت درباره این موضوع حساسیت ویژه‌ای دارد.

اسماعیلی درباره مشکلات ماشین‌آلات صنعت چاپ گفت: به لحاظ منابع انسانی، کشوری غنی هستیم. دوستان صنعت نشر و چاپ در لایحه‌ای جامع نیازها را آماده کنند تا به تصویب دولت و مجلس برسانیم. در حوزه دانش‌بنیان نیز باید سرمایه‌گذاری شود. همچنین در حوزه آموزش نیازمند تحولات بنیادین هستیم.

وی تاکید کرد: صنعت چاپ و بسته‌بندی، ویترین اصلی حوزه پیشرفت کشور هستند. به صنعت چاپ نه به‌عنوان خدمات بلکه به‌عنوان حوزه مهم در صنایع فرهنگی نگاه می‌کنیم. چاپ در حوزه صنعت است اما این حوزه از مصادیق اصلی صنایع فرهنگی است. به همین دلیل از توسعه صادرات و اقتصاد این بخش حمایت می‌کنیم زیرا هر چه قدر قدرتمندتر شود، منافع عمومی‌اش بیشتر خواهد شد.

اسماعیلی وزیر ارشاد در پایان سخنان خود خاطرنشان کرد: اهالی چاپ مطمئن باشند که وزارت فرهنگ و ارشاد، معاون فرهنگی و دفتر امور چاپ و نشر خود را موظف به حمایت از شما می‌دانند. معافیت مالیاتی، واردات ماشین‌آلات و... مشکلاتی هستند که در حوزه دولت قابل‌حل است و در این رابطه با وزیران مرتبط صحبت می‌کنیم.

## وزارت ارشاد، خانه صنعت چاپ است

یاسر احمدوند؛ معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دیگر سخنران این مراسم بود که ضمن اشاره به بحث‌های مالیاتی فعالان صنعت چاپ گفت: در زمینه اصطلاح قوانین، حمایت از تسهیلات، به سامان شدن فعالیت‌ها، کاهش مالیات و عوارض، آموزش و نوسازی ماشین‌آلات برنامه‌های مختلفی را طراحی خواهیم کرد. وزارت ارشاد، خانه صنعت چاپ است.

**تاکید بر آینده‌پژوهی در صنعت چاپ**

سید احسان قدسی‌پور؛ رئیس دانشگاه امیرکبیر، پیش از انعقاد قرارداد این دانشگاه و وزارت ارشاد گفت: بیش از ۱۵ هزار دانشجو در مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مشغول تحصیل هستند و این دانشگاه مشغول تربیت متخصصان کارآفرین و نوآور است. این دانشگاه ۲۰۰ واحد فناور و ۵۰ شرکت دانش‌بنیان دارد.

وی ضمن اشاره به اهمیت آینده‌پژوهی گفت: مدیران صنایع باید به موضوع آینده‌پژوهشی و دانش آینده‌پژوهی توجه داشته باشند و بدانند صنعت چاپ در ۱۰ سال آینده چه تحولاتی خواهد داشت و متناسب با آن برنامه‌ریزی کنند و بگویند انتظار داریم چنین چیزی اتفاق بیفتد.

رئیس دانشگاه امیرکبیر، اظهار کرد: من بر آینده‌پژوهی و سیاست‌گذاری چاپ و نشر تأکید دارم و این موضوع را توصیه می‌کنم زیرا سیاست‌گذاری و تحقیق نسبت به ۱۵ سال آینده ما را برای تغییرات آماده می‌کند. بررسی و تحقیق باعث می‌شود آینده را با فکر و مطالعه رقم بزنیم. اتفاقات اخیر در جامعه نشان داد ما درباره رفتار جوانان و نسل‌ها بعد اطلاعی نداریم و آن‌قدر که باید توجه لازم را نداشتیم. ما در دانشگاه آمادگی تربیت کادر فنی و متخصص را داریم.

**بررسی ۱۲۷ اثر در دوسالانه صنعت چاپ**

محسن یگانه کاری؛ دبیر اجرایی جشنواره ملی چاپ، به ارائه گزارشی از برگزاری این دوره از جشنواره گفت: مقدمات برگزاری جشنواره از اواسط اردیبهشت‌ماه امسال، همزمان با بازنگری آیین‌نامه برگزاری جشنواره صنعت چاپ و نشر شروع شد. به موازات آن، تعیین ارکان جشنواره یعنی شورای راهبری، ریاست و ستاد اجرایی در برنامه کار قرار گرفت. این ۲ فرآیند تا اواخر مردادماه به پایان رسید و در ۳۱ مرداد شورای راهبری برای تعیین سیاست‌های کلی این جشنواره تشکیل جلسه داد. وی ضمن اشاره به بخش‌های مختلف جشنواره امسال گفت: ۲ بخش اصلی در جشنواره تعریف شد؛ بخش اول، فرد محور و برای انتخاب فعالان برتر و بخش دوم، محصول محور و برای انتخاب آثار چاپی برتر است. در بخش ابتدایی فعالان حوزه چاپ، با عناوین پیشکسوت، چهره علمی آموزشی، کارآفرین، صادرکننده، سازنده ماشین‌آلات و تجهیزات وابسته چاپ و تولیدکننده مواد اولیه، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

دبیر اجرایی بیست‌ودومین جشنواره ملی صنعت چاپ و نشر ضمن اشاره به اینکه در هر دوره متناسب با شرایط موجود، امکان افزایش عناوین جدید به عناوین فوق وجود دارد، اظهار کرد: در بیست‌ودومین جشنواره صنعت چاپ انتخاب «بانوی فعال» و «توجه ویژه به خانواده گرامی شهدا» در دستور کار این بخش قرار گرفت. ۴۵ داور متخصص این حوزه، ۱۲۷ پرونده را از سراسر کشور در ۹ عنوان مذکور و بر اساس معیارهای تعیین شده، بررسی کردند.

یگانه‌کاری با بیان اینکه بخش دوم جشنواره که محصول محور، تخصصی و رقابتی است، گفت: این بخش شامل ۴ قسمت با عناوین «مصحف شریف» مربوط به چاپ و کتاب‌آرایی قرآن کریم، «نشان شیرازه» مربوط به هنر طراحی و چاپ کتاب، چاپ بسته‌بندی و چاپ تبلیغاتی است. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده، در هر دوره از جشنواره به ۲ عنوان از ۴ عنوان فوق پرداخته شود که به این ترتیب همه عناوین به صورت دوسالانه برگزار خواهد شد. وی با بیان این‌که در بیست‌ودومین جشنواره صنعت چاپ و نشر، ۲ برنامه «مصحف شریف» و «نشان شیرازه» در دستور کار قرار گرفت افزود: در پنجمین دوره نشان شیرازه که با دبیری دکتر علی ثابت برگزار شد، ۲۲۵۰۰ عنوان کتاب منتشر شده در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ موجود در بایگانی موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران را سه داور متخصص بررسی کردند که جا دارد از همکاری کارکنان محترم آن موسسه تشکر ویژه شود.

دبیر اجرایی بیست‌ودومین جشنواره ملی صنعت چاپ و نشر با اشاره به اینکه مقارن با برنامه‌ریزی سایر بخش‌های بیست‌ودومین جشنواره ملی صنعت چاپ، کمیته علمی و فرهنگی با دبیری ایرج قره‌داغی شروع به کار کرد، افزود: این کمیته ۳ میزگرد تخصصی با عناوین «زبان فارسی و هویت ملی؛ پاسداشت و بایسته‌ها»، «چاپ و بسته‌بندی محصولات فرهنگی؛ الگوها و فرهنگ ایرانی» و «فناوری چاپ در جهان و ایران» طراحی و برنامه‌ریزی کرد و در ماه‌های آبان و آذر امسال با ریاست آقای احمدوند و ۴۰ نفر از استادان سرشناس و صاحب‌نظر علمی در حوزه‌های تخصصی اجرا شد. این بخش به آسیب‌شناسی و ارائه راهکارهای علمی و اجرایی در سه حوزه یادشده تخصیص یافت.

یگانه‌کاری در پایان سخنان خود گفت: همچنین به منظور تمرکززدایی از برنامه‌های جشنواره چاپ، آیین‌های استانی بزرگداشت فعالان صنعت چاپ در هر استان با محوریت ادارات کل استان و همکاری اتحادیه‌های استانی و تشکل‌های صنفی و با حمایت و نظارت دفتر امور چاپ و نشر برگزار شد که در این بخش ۲۵ استان موفق به برگزاری آیین‌های استانی شدند و از فعالان چاپ در آن استان‌ها تقدیر شد. از اردیبهشت‌ماه امسال که نخستین گام‌های برگزاری جشنواره برداشته شد تا به امروز، سیاست توزیع فعالیت‌های جشنواره از یک مقطع زمانی کوتاه، به یک بازه زمانی بلند اجرا شد.

## اسامی برگزیدگان نشان شیرازه

برگزیدگان پنجمین دوسالانه هنر چاپ و طراحی کتاب «نشان شیرازه» به این شرح معرفی شدند:

**بخش مسابقه «پیکره کتاب»**

برترین طراحی «کتاب مصور، تصویری و علمی و آموزشی» سلمان رئیس عبداللهی، مدیر هنری کتاب ایران در عصر امامان از نشر سایان

برترین طراحی «کتاب مصور، تصویری و علمی- آموزشی»، حسن روح‌الامین، تصویرگر کتاب ایران در عصر امامان از نشر سایان

برترین طراحی کتاب «غیرتصویری»، مجید زارع، مدیر هنری کتاب کارخانه اسلحه‌سازی داوود داله از نشر شهرستان ادب

برترین طراحی کتاب «غیر تصویری»، محمدرضا دوست محمدی طراح جلد کتاب کارخانه اسلحه‌سازی داوود داله از نشر شهرستان ادب

برترین طراحی کتاب با موضوع ویژه «دفاع مقدس»، جواد آذردخت کتاب‌آرایی کتاب راهی به مجنون از نشر ایران

**بخش مسابقه «اجزای کتاب»**

برترین طراحی گرافیک «جلد کتاب» با تصویر، مهدی بادیه پیما، تصویرگر جلد کتاب من و آقای همسایه از نشر به نشر

طراحی گرافیک «جلد کتاب» با نوشتار، احسان جعفرپیشه، طراح جلد و عنوان کتاب رومی روماز، نشر شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

برترین در طراحی گرافیک «متن» در صفحه‌آرایی کتاب، پیمان فرگاهی، طراح صفحات متن کتاب اندیشه‌های شاخص در تاریخ تفکر اجتماعی، از نشر زندگی روزانه

از پیشکسوتان نشر و دیگر فعالان تجلیل شد.

پیشکسوت برگزیده: محمود احمدی، علی‌اکبر امینی، کیوان کاشفی، شیرین متین رضا و حسین محمدی

تکریم از خانواده شهید جواد پژیانی

چهره علمی_ آموزشی: محمدحسین افشار

بانوی فعال: مریم امین

صادرکننده برتر: امیرحسین گیوه‌چی

کارآفرین نمونه: هومن محمدی

نوآوردی دانش‌بنیان: محمد دلیری

تولیدکننده مواد اولیه و ماشین‌آلات: علی کاویانی

کارشناس برتر استانی: میرزا علی قزل

در بخش چاپ و صحافی اثر برگزیده‌ای اعلام نشد.

فعالان حوزه معدن تاکید دارند:

# افزایش بهره‌وری با مهارت‌آموزی

**کارشناسان می‌گویند بزرگ‌ترین مشکل ارتقای بهره‌وری معدن، چالش‌هایی است که از یک‌سو در ارتباط دولت و نهادهای سیاست‌گذار وجود دارد و از سوی دیگر، در مسیر تامین ابزار و ماشین‌آلات قرار گرفته است.**

**نکته دیگری که نمی‌توان از آن غافل شد، نقش مخرب تحریم‌هایی است که بر کشور ما تحمیل شده و به این‌ترتیب ارتباط ما را با بازار جهانی دچار مشکل کرده است.**

**راه برون‌رفت از این بحران، ایجاد ارتباط بیشتر و نزدیک‌تر میان دولت با فعالان این بخش است تا در قدم اول، موانع بزرگ پیش‌پای صنعت برداشته و دست تولیدکنندگان برای فعالیت باز و در مرحله بعد، اهداف و استراتژی‌ها تعریف، روش جذب و تربیت سرمایه‌های انسانی معین و نقشه‌راه رسیدن به اهداف ترسیم و در نهایت رضایت ذی‌نفعان جلب شود.**

**در گزارش امروز صمت، نظر احسان موسوی و علی‌خان نصراصفهانی، ۲ تن از استادان دانشگاه و فعالان حوزه معدن را در افزایش بهره‌وری جویا شدیم.**

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir



عکس: صمت

مهارت‌آموزی در هیچ سطح و دوره‌ای تمام‌شدنی نیست و استمرار آن به توسعه و بهره‌وری بهینه نیروی انسانی کمک بسزایی خواهد کرد

## ضرورت توسعه همه جانبه

**احسان موسوی ـ استاد دانشگاه و فعال معدن:** افزایش بهره‌وری در صنعت نیازمند وجود سخت‌افزارها و نیروی انسانی متخصص است. صرف اینکه تعداد پذیرش از نظر کمیت نیروی انسانی در دانشگاه‌ها و آموزشکده‌های متعدد و متنوع افزایش پیدا کند، موجب نخواهد شد، نیروی متخصص موردنیاز صنعت پرورش یابد. نیروی انسانی کارآمد و ماهر زمانی تربیت می‌شود که آموزش و کارورزی به‌طور همزمان و در ارتباط با صنعت انجام گیرد.

یکی از شاخص‌های تاثیرگذار برای برنامه‌ریزی بلندمدت و به‌منظور توسعه همه‌جانبه، منتج به افزایش بهره‌وری معدن، تربیت و پرورش نیروی متخصص کارآمد و ماهر است که تنها با گذراندن دوره تحصیلات تکمیلی و عالی به‌دست نمی‌آید. هدف‌گذاری برای نیل به این مهم، نیازمند آموزش‌های اخلاقی، مطالعات اجتماعی، آموزش‌های تخصصی و ویژه در دوره‌های ابتدایی تا دانشگاهی است.

مدل برنامه‌ریزی در هر سازمانی، تشخیص کمبودها و مازادها و به‌تعادل رساندن آنها با کاهش هزینه و البته بهره‌وری بهینه است. نیروی ماهر از جنبه سخت‌افزاری نیازمند آشنایی با تکنولوژی به‌روز ماشین‌آلات یا اتوماسیون و از جهت نرم‌افزاری، ملزم به فراگیری نرم‌افزارهای تخصصی است.

### ▣ آموزش سیستمی

برخی کارشناسان می‌گویند برای توسعه بخش معدن باید برای ۵۰ سال آینده برنامه‌ریزی شود؛ این از نظر من چندان دقیق نیست.

در برنامه‌ریزی هر سیستمی باید برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت گنجانده شود که هر یک زمان‌بندی محدودی داشته باشد و بهینه بودن هر دوره در گرو دوره قبلی است.

### ▣ ریشه‌یابی خلأها

در بخش معدن با ۲ گروه که نیاز آموزشی متفاوتی دارند، روبه‌رو هستیم. یکی گروه سنی بزرگسال که درگیر عملیات معدنی است و پرسنل شرکت‌ها و دیگر دانش‌آموزان و دانشجویان جوان و نوجوان هستند.

گروه اول به‌جای پیروی از الگوی سنتی، که مربی دانش را مستقیم به یادگیرنده منتقل می‌کند، باید به‌شکل عملی آموزش ببینند، اما مطالعات نشان می‌دهد که حدود ۷۰ درصد از کل آموزش‌ها همچنان به‌شیوه تئوریک و از مربی به شاگرد است. گروه دوم نیاز به غربالگری در ساختار آموزش عالی کشور دارد که علاوه بر توانمندی‌های تئوریک، امکان آموزش و کسب تجربه هنگام تحصیل را فراهم آورد. چه‌بسا وجود واحدهای دانشگاهی به‌عنوان کارآموزی چندین‌ساعته به این منظور طراحی شده که به‌واسطه اجرایی و عملیاتی شدن بیش از ۷۰ درصد فاقد اثربخشی بوده است. در واقع باید برنامه‌ریزی در سطح کلان ملی انجام شود که در مرحله اول، نقش آموزش در بهره‌وری نیروی انسانی متخصصان معدن سنجیده و بعد خلأها به‌صورت ریشه‌ای ارزیابی و شناسایی و متناسب با آن چاره‌اندیشی شود. به‌نظر ایجاد دپارتمان‌های تخصصی مجزا به‌مثابه آنچه برای عملیات انفجار شاهد هستیم، باید در سایر موارد هم ایجاد شوند تا به‌صورت عملیاتی و تحت نظارت متخصصان انجام گیرند. دوم، بازنگری جدی در سرفصل‌ها و ایجاد میان‌رشته‌ها است که باید به‌صورت آموزش تک‌بعدی و تخصص‌محور گام برداشته و دوره‌های کارورزی مشترک دانشگاهی و مراکز صنعتی و معدنی باید به‌صورت مستمر و متناسب با نیازسنجی‌ها برگزار شود. همه موارد، مستلزم ایجاد معاونت‌های آموزشی و پژوهشی یا حداقل ایجاد اداره کل فعال در بدنه دولت است که سیاست‌گذاری‌های بلندمدت را متناسب با انجمن‌ها، تشکل‌ها و بنگاه‌ها و نه به‌صورت موازی بلکه به‌صورت ملی، راهبری منسجم و مستمر برنامه‌ریزی کند.

### ▣ حلقه مفقوده ارتباط

مراکز آموزشی متنوع و متعدد با ظرفیت‌های فیزیکی بالا و از سویی، وجود نیروهای دانشگاهی متخصص به‌عنوان نقاط قوت محسوب می‌شوند،اما غفلت از وجود و حضور نیروهای متخصص چه در گذشته و چه حال، به‌عنوان نیروهای مهاجرت‌کننده، خسارت‌های جبران‌ناپذیری را در پی خواهد داشت.

حلقه مفقوده ارتباط میان دانشگاه با صنعت که به‌واسطه ضعف سیستم آموزشی ایجاد شده است، البته یک‌سویه هم نیست و در گرو سلایق مدیریتی در بخش‌های معدنی بوده و هست که بحث مهارت‌آموزی به‌عنوان بخشی از آموزش دانشگاهی، توسعه نیروی انسانی متخصص را به‌همراه خواهد داشت.

دوم، گرایش‌های کلی‌نگر با رئوس و سرفصل‌های نامتناسب با نیازهای روز از جمله موارد ضعف است که بازنگری جدی در گرایش‌های متناسب با برآورد صحیح و نیازسنجی شرایط کنونی و آینده امری ضروری به‌شمار می‌رود.



سوم، پژوهش‌محوری نظام آموزشی متناسب با نیازسنجی بلندمدت در تحصیلات تکمیلی به‌منظور گره‌گشایی حداکثر تئوری مسئله و نه تکرار مکررات در زمینه پژوهشی است. به‌شکل یقین، مهارت‌آموزی در هیچ سطح و دوره‌ای تمام‌شدنی نیست. استمرار آن به توسعه و بهره‌وری بهینه نیروی انسانی کمک بسزایی خواهد کرد.

در ایران بنگاه‌ها، تشکل‌ها و انجمن‌ها در این زمینه به‌خوبی عمل کرده و می‌کنند، اما انسجام در بدنه وزارتخانه به‌عنوان متولی آموزش و پژوهش که برآورد آماری منطبق بر نیازسنجی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را عهده‌دار باشد، می‌طلبد. در این شرایط، داشتن نگاهی ملی و حتی فراملی با ایجاد نقشه‌راه و الزام به سایر مجموعه‌های ذی‌ربط در بحث مهارت‌آموزی امری بدیهی و ضروری است.

بسیاری از فارغ‌التحصیلان، مهارت‌های لازم به‌عنوان ابزاری مناسب برای ورود به محیط‌های واقعی کسب‌وکار را ندارند، در واقع مهارت‌آموزی طراحی حرفه‌ای اشتغال به‌عنوان تکمیل زنجیره آموزش‌های تئوریک متناسب با دنیای امروز ضروری به‌نظر می‌رسد.

طرح آموزشی ـ مهارتی تحت‌عنوان کارورزی پیش از ورود به کار حرفه‌ای می‌تواند به ایجاد حلقه مهارتی در دانشگاه‌ها، باتوجه به مسائل روز و البته بهینه‌تر شدن بهره‌وری منتج شود.

> نیاز داریم سامانه‌های پویایی داشته باشیم که اطلاعات فعالیت‌ها و تولیدات معدنی را جمع‌آوری و مرتب بروزرسانی کنند تا بتوانیم آسیب‌شناسی کنیم و ببینیم مشکل از کجاست؟

## افزایش بهره‌وری در معادن

**علی‌خان نصر اصفهانی - استاد دانشگاه و فعال معدن:** آنچه اصطلاح بهره‌وری به ذهن ما متبادر می‌کند، شاید خیلی کمتر مفهوم واقعی‌اش باشد، بااین‌حال زیاد هم مورداستفاده قرار می‌گیرد.

بهره‌وری عبارتی است که بعد از انقلاب صنعتی مصطلح شد. در این دوره، گسترش و توسعه صنعت، صدها نفر را مجبور کرد با هم کار کنند و ارتباط داشته باشند. پس از قرن بیستم به بعد، توجه به این موضوع کم‌کم قوت گرفت و به اوج رسید و در سازمان‌های بزرگ و کوچک جایگاه پیدا کرد و از صنعت به تمام زمینه‌های آموزشی، خدماتی، پژوهشی و... تسری پیدا کرد. امروزه این موضوع به‌دقت بررسی می‌شود و در سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی یا غیردولتی موردسنجش قرار می‌گیرد.

وقتی درباره بهره‌وری صحبت می‌کنیم، باید آن را ترکیبی از اثربخشی و کارآیی معنی کنیم. اثربخشی به‌معنای اجرای کارهای درست و کارآیی به‌معنی اجرای درست کارها است؛ اگر ترکیبی از این دو را با هم داشته باشیم، بهره‌وری در یک سازمان بالا خواهد رفت؛ چه این سازمان کارخانه صابون‌پزی باشد، چه در زمینه استخراج مواد معدنی یا فرآوری فعالیت کند.

در حقیقت، مفهوم اقتصادی آن، این است که بتوان روندی را طی کرد که با کمترین منابع مالی، بیشترین محصولات را تولید کنیم. از دیدگاه معدنی، بهره‌وری را می‌توانیم ایجاد ارزش‌افزوده در هر فعالیت معدنی تعریف کنیم.

### ▣ کاهش دامنه ریسک

توجه کنیم برای اینکه ببینیم، وضعیت بهره‌وری‌مان چه وضعیتی دارد، باید مرتب تمام سطوح مختلف فعالیت معدنی از اکتشاف و استخراج گرفته تا فرآوری را بسنجیم و وضعیت آن را رصد کنیم و در نهایت بالا رفتن بهره‌وری ما را توانمند می‌کند که بتوانیم در سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های توسعه‌ای، تصمیمات درستی اتخاذ کنیم یا دامنه ریسک یا ترس از سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد و می‌توان با اطمینان در هر زمینه‌ای سرمایه‌گذاری کنیم.

عوامل زیادی در افزایش بهره‌وری دخیل هستند که بخش زیادی از آن برمی‌گردد به عوامل انسانی. ارتباط بین سطوح مدیریتی، حرکت دوسویه اطلاعات و ارتباطات درست و تعریف‌شده، در یک سازمان، اصلاح عوامل محیطی، نوآوری و توسعه خلاقیت و ایجاد برنامه شایسته‌سالاری در تمام سطوح مدیریت به‌عنوان عواملی هستند که می‌توانند در افزایش بهره‌وری موثر باشند.

نقش انتخاب مدیران شایسته که تخصص و تعهد کافی در انجام امور محوله دارند، در افزایش بهره‌وری بسیار پررنگ است. بزرگ‌ترین مشکل برای ارتقای بهره‌وری در بخش معدن، مشکلاتی است که از یک‌سو، در ارتباط با دولت و نهادهای سیاست‌گذار وجود دارد و از سوی دیگر، در مسیر تامین ابزار و ماشین‌آلات موردنیاز قرار گرفته است. نکته دیگری که نمی‌توان از آن غافل شد نقش مخرب تحریم‌هایی است که بر کشور ما تحمیل شده و به‌این‌ترتیب، ارتباط ما را با بازار جهانی دچار مشکل کرده است. به‌گمان من، پیش‌نیاز بهبود و ارتقای بهره‌وری در بخش معدن، ارتباط بیشتر دولت با این بخش و تعامل سازنده‌تر با فعالان است، تا در قدم اول موانع بزرگ پیش‌پای این صنعت برداشته و دست تولیدکنندگان برای فعالیت باز و در مرحله بعد اهداف و استراتژی‌ها تعریف، روش جذب و تربیت سرمایه‌های انسانی معین و نقشه راه رسیدن به اهداف ترسیم و در نهایت رضایت ذی‌نفعان جلب شود.

### ▣ نسخه‌های مرتبط

وقتی به آمار نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که شوربختانه، معادن به‌عنوان بخش مهم اقتصاد کشور و اهرم پیشران سایر صنایع که عامل تامین مواد اولیه و انرژی هستند، از نظر بهره‌وری رتبه بسیار پایینی دارند و از نظر رکورد جهانی وضعیت خوبی نداریم.

باید دراین‌باره بیشتر بررسی کنیم که چطور می‌توان این روند را ترمیم کرد و چگونه باید تغییر رویه داد تا بهره‌وری در معادن بالاتر برود؟ نخستین و مهم‌ترین عامل تاثیرگذار در بالا رفتن بهره‌وری، انتخاب درست و مناسب افراد حرفه‌ای است که تجربه و علم کافی برای تصدی پست‌های مدیریتی اجرایی را به‌ویژه در سطح کلان دارند. دومین کاری که می‌توان در بالا رفتن بهره‌وری انجام داد، آسیب‌شناسی و ارزیابی سازمان‌های فعال در معادن است. وقتی می‌بینیم میزان بهره‌وری در معادن پایین است، به این نتیجه می‌رسیم که نیاز داریم سامانه‌های پویایی داشته باشیم که اطلاعات فعالیت‌های معدنی و تولید معدنی را جمع‌آوری کنند و مرتب بروزرسانی شوند تا آسیب‌شناسی انجام گیرد و مشکل اصلی پیدا شود. هر بخش، آسیب‌ها و شرایط خاص خود را دارد و باید برای هر قسمت و فعالیت معدنی، نسخه مرتبط به آن را پیچید، نه اینکه یک نسخه را برای همه تجویز کرد. بنابراین باید به‌شکلی جلو برویم که معدنکار و فعال معدنی به‌صورت خوداظهاری، بدون ترس مشکلات و چالش‌های خود را مطرح کنند. آن‌وقت می‌توانیم با این اطلاعات، مراحل مختلف ارزیابی نیاز متخصصان را بررسی کنیم و به فکر راه‌حل باشیم.



### ▣ پیش‌نیازها

پس نخستین نکته‌ای که برای افزایش بهره‌وری باید موردتوجه قرار بگیرد، این است که باید سیستم جمع‌آوری اطلاعات، به‌روز و پویا ایجاد شود.

از طرف دیگر، به عوامل دیگری هم نیاز داریم، برای مثال کمبود تکنولوژی جدید و موردنیاز در معادن. متاسفانه در حال حاضر در معدن و صنایع وابسته معدنی از تکنولوژی‌هایی که نیم‌قرن از عمر آنها می‌گذرد و بهره‌وری بسیار پایین و مصرف انرژی بالا و سرعت کمی دارند، استفاده می‌کنیم.

علاوه بر این، باید به تربیت نیروی انسانی کارآمد هم توجه ویژه‌ای شود. این موضوع باید، هم در سطح نیروی مهندسی موردتوجه قرار گیرد و هم در بخش کارگری تا با تربیت نیروی انسانی متخصص به‌صورت کاربردی، بهره‌وری افزایش یابد.

### سخن پایانی

کل حوزه صنعت و معدن، به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های آن، حوزه‌های مستقلی نیستند و تابع تصمیمات و سیاست‌گذاری‌های بخش دولتی هستند، پس برای دستیابی به اهداف خود و افزایش بهره‌وری، به کمک و حمایت دولت نیاز دارند. افزایش بهره‌وری بخش معدن نیاز به حمایت کمک و همفکری دولت دارد. به این منظور، باید در سیاست‌گذاری‌ها از بخش خصوصی کمک بگیرند، اما متاسفانه چنین اتفاقی مدت‌ها است که دیگر رخ نمی‌دهد.

یادداشت

## معدنکاری رو به قهقرا است



حسام‌الدین فرهادی‌نسب
فعال حوزه معدن

اگر بخواهیم ۱۰ مشکل اصلی بخش معدن را به‌ترتیب اولویت مشخص کنیم، هر ۱۰ مشکل، مدیریت ضعیف و ناهماهنگی بین نهادهای مختلف است. ظلم بزرگی که این روزها در حق بخش معدن رواداشته شده، این است که متاسفانه حوزه معدن را بخشی «مکلف» به‌شمار می‌آورند، در حالی که این بخش به‌واسطه قوانین موجود، «محق» است، اما حق آن همواره نادیده گرفته شده است. به‌عبارت دیگر، بنا به قانون معادن و آیین‌نامه‌های موجود، حق و حقوقی به این بخش تعلق گرفته، اما متاسفانه در برخی موارد، حتی مجریان و متولیان بخش معدن در وزارت صمت هم این حقوق را نادیده می‌گیرند و گاه حتی زیرپا می‌گذارند. گاهی این بی‌عدالتی‌ها، دامنه وسیعی دارد و از موضوع افزایش بی‌رویه و غیرقانونی حقوق دولتی گرفته تا حمایت نشدن در برابر معارضان محلی، سکوت در برابر زیاده‌خواهی‌های سازمان‌های معارض که امنیت سرمایه‌گذاری را در این حوزه به‌شدت تحت‌تاثیر قرار داده‌اند، گسترده شده است و معدندار تنها قشری است که هیچ حمایتی ندارد و خودش باید گلیم خود را از آب بیرون بکشد و یک‌تنه، هم تولید کند و هم به جنگ مشکلات برود. این معضلات مربوط به دیروز و امروز و این دولت یا آن دولت نیست و ریشه در شیوه مدیریت کلان معدن دارد که هنوز نتوانسته خود را از بند روش‌ها، شعارها و مدیریت متمرکز دهه ۶۰ نجات دهد، متاسفانه تا امروز همه تصمیمات به‌همین ترتیب اتخاذ شده و به این شکل، با رفتن یکی و آمدن دیگری دستخوش تغییر و تحول اساسی شده است. یکی می‌خواهد خود را انقلابی نشان دهد، دیگری تلاش می‌کند خود را مردمی بنمایاند. یک دولت خود را بروکرات می‌نامد و دیگری طرفدار محرومان و این داستان تا امروز به‌طورمرتب تکرار شده است. البته گهگاه شنیده می‌شود که این ناهماهنگی‌ها سهوی است، اما وقتی سال‌های سال است که با این معضل دست به گریبان هستیم، دیگر نمی‌توان آن را سهوی یا اتفاقی در نظر گرفت. به‌نظر من، این دور باطل نشان از آن دارد که بخش یا بخش‌هایی عامدانه تلاش می‌کنند تا شرایط نابسامان موجود را حفظ کنند. شاید بتوان ردپای جریان نفوذ را در همین بخش‌ها دنبال کرد. به‌عبارت دیگر، اگر قرار بود اتاق فکری تمام این مشکلات را برنامه‌ریزی کند تا اتفاقاتی بیفتد که بخش معدن مملکت را به قهقرا ببرد، اخلالی اساسی ایجاد کند، تولید معدن به حاشیه برود و سیستم اقتصادی را به چالش بیندازد، نمی‌توانست بهتر از این برنامه‌ریزی و اینقدر دقیق و محکم برای نابودی بخش معدن عمل کند. بسیاری بر این باور هستند که این مشکل بسیار جدی است و تنها راهی که برای برون‌رفت از آن به‌نظر می‌رسد، پیگیری‌های مرتب مطبوعاتی و رسانه‌ای است. پیشنهاد می‌شود در گام نخست، برای رصد شرایط، کمیته یا کارگروهی بین‌نهادی تشکیل شود، البته چنین کمیته‌ای به‌تازگی در زیرمجموعه معاونت اقتصادی و معاون اول رئیس‌جمهوری تشکیل شده، اما ترکیب اعضای آن به شکلی دیگر است. به‌نظر چنین کمیته‌ای، باید با حضور معاونت معدنی، اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس، کارشناسان، خبرگان معدنی و مسئولان گمرک فعالان بخش خصوصی تشکیل شود، البته منظور از بخش خصوصی، شرکت‌های خصولتی نیست، بلکه منظور اتاق بازرگانی است که نماینده واقعی بخش خصوصی است و مرکزیت تشکل‌ها و انجمن‌ها را در زیرمجموعه خود دارد. این کمیته باید به‌صورت کارگروهی اجرایی با اصلاح فرآیندهای موازی و حذف دستورالعمل‌های مزاحم، به‌سرعت قوانین را موردبازنگری قرار دهد و مشکلات این حوزه را از طریق معاون اول، معاون اقتصادی یا در نهایت شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، برطرف کند. مشکلات حوزه معدن بزرگ است، اما غیرقابل‌حل نیست، دستورات و تصمیمات درست و هوشمندانه نیاز است تا بتوان گره این مشکلات را گشود و به‌سوی جایگزینی معدن به‌جای نفت حرکت کرد. اگر مدیریت حوزه معدن به این شیوه سروسامان گیرد، مطمئنا برکات آن به‌زودی زود خود را نشان خواهد داد.

پنجشنبه
۲۹ دی ۱۴۰۱- ۲۶ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ - ۱۹ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۴۹-پیاپی ۳۵۶۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

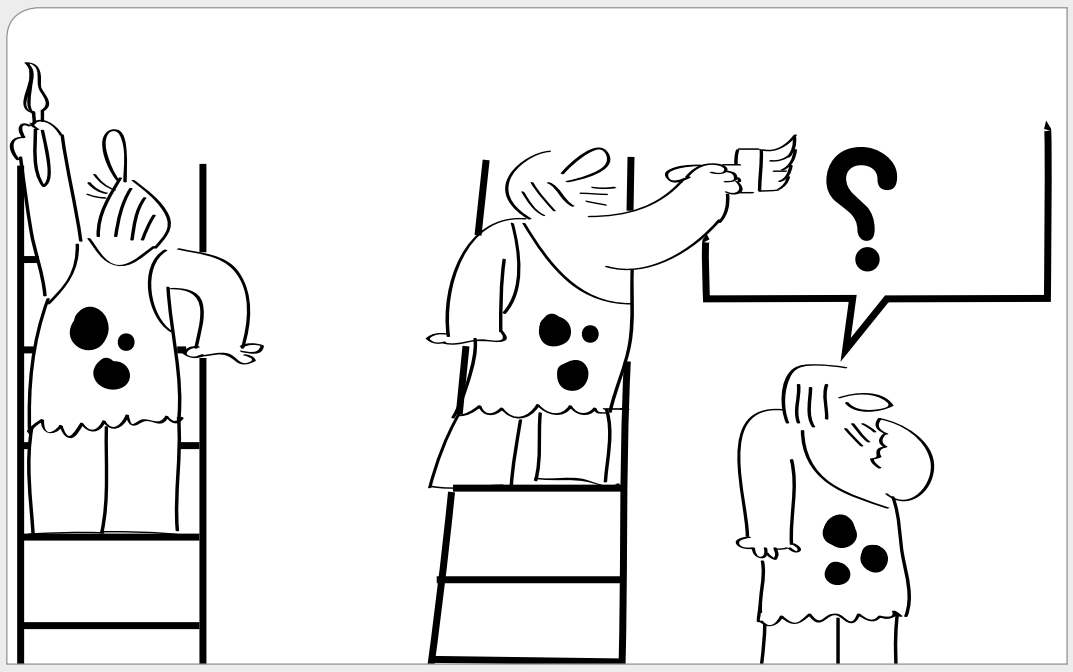
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز



بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

## تاکید کارشناسان بر تقویت پایه‌های اقتصادی با فعال‌شدن ظرفیت‌های تولیدی

# خام‌فروشی، صادرات غیر نفتی نیست

**ملیکا انصاری: در آمارهای رسمی نهادهای دولتی، صادرات میعانات گازی، پروپانول و سایر مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی جزو صادرات غیرنفتی محسوب می‌شوند که بسیاری از افراد به این نحوه دسته‌بندی، نقدهای جدی وارد می‌کنند.**

**از سویی دیگر، اگر نگاهی به میزان صادرات غیرنفتی ایران بیندازیم، خواهیم دید این مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی، در صدر آمار فروش قرار دارند و در برخی موارد حتی تا ۸۰ درصد میزان صادرات غیرنفتی ایران را در برمی‌گیرند، بنابراین پایه‌های تجارت صادرات غیرنفتی ایران بر مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی پابرجا است که اتفاقی نامناسب و پیشرفتی ناپسند برای تجارت ایران محسوب می‌شود. کارشناسان معتقدند دولت باید به‌سمت توسعه صنایع پایین‌دستی حرکت کند و با تقویت تولید، صادرات را رشد دهد، اما آن‌طور که از شواهد پیدا است، آمار ارزآوری مشتقات نفتی به مذاق مدیران خوش آمده است.**

**صمت در این گزارش به بررسی شرایط فعلی صادرات غیرنفتی ایران و لزوم تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده صنایع پتروشیمی پرداخته و در این‌باره با کارشناسان و فعالان تجاری گفت‌وگو کرده است.**

## مشتقات نفتی، سردمدار صادرات غیرنفتی ایران

تازه‌ترین آمار گمرک ایران از تجارت خارجی ۸ ماهه ابتدایی امسال حاکی از تراز تجاری منفی ۴ میلیارد دلاری برای ایران، افزایش صادرات به عراق و چین و کاهش صادرات به امارات‌متحده‌عربی است. به‌گزارش ایسنا، مجموع صادرات غیرنفتی ایران در ۸ ماهه ابتدایی امسال به ۲۸ میلیارد و ۴۸۸ میلیون دلار رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به‌میزان ۱.۲۱ درصد کاهش داشته است، اما سیر نزولی کاهش صادرات غیرنفتی در ماه گذشته ۲.۱۷ درصد بود. ارزش صادرات غیرنفتی ایران در آبان امسال نسبت به مهر امسال، یک درصد بهبود یافت و متوسط نرخ هر تن کالای صادراتی نیز در مدت یادشده به ۳۶۳ دلار رسید که ۸.۰۴ درصد افزایش داشت. بر این اساس در ۸ ماهه ابتدایی امسال تشریفات گمرکی ۱۰۲ میلیون و ۳۸۱ هزار تن کالا در گمرکات کشور به‌طور کامل، به‌صورت الکترونیکی و با کنترل کامل به روش هوشمند انجام شده که از این مقدار ۲۳ میلیون و ۵۶۹ هزار تن سهم واردات و ۷۸ میلیون و ۸۱۲ هزار تن سهم کالاهای صادراتی غیرنفتی بود. اقلام عمده صادراتی ایران در مدت یادشده به‌ترتیب شامل میعانات گازی به ارزش ۴ میلیارد و ۵۸۶ میلیون دلار، پروپان مایع‌شده به ارزش ۸۹۷ میلیون دلار، سایر روغن‌های سبک و فرآورده‌ها جز بنزین با ۷۶۴ میلیون دلار، متانول با ۷۵۲ میلیون دلار و پلی‌اتیلن گرید فیلم با ۷۵۰ میلیون دلار بوده است. از سویی دیگر، در ۸ ماه ابتدایی امسال به‌میزان ۳۲ میلیارد و ۴۱۹ میلیون دلار انواع کالا وارد کشور شد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۱۷.۵۲ درصد افزایش را نشان می‌دهد. عمده‌ترین دلایل افزایش واردات به کالاهای اساسی، قطعات منفصله خودرو، خودرو و کالاهای سرمایه‌ای مربوط می‌شود.

## هدف؛ افزایش آمار صادرات غیرنفتی است



حمیدرضا جیهانی، کارشناس اقتصاد بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به تشریح مسئله کالاهای موجود در دسته‌بندی صادرات غیرنفتی پرداخت و گفت: اگر نگاهی به آمار منتشرشده برای میزان تجارت غیرنفتی ایران بیندازیم، خواهیم دید در حال حاضر مشتقات نفتی و محصولات صنایع پتروشیمی در دسته صادرات غیرنفتی قرار گرفته است. به‌طورکلی دسته‌بندی آمارها و شکل‌گیری مبناهای اطلاعاتی، در اصطلاح قراردادی بوده و با تنظیم دستورالعملی جدید یا اصلاح قانون از سوی نهاد قانون‌گذار، می‌توان آن‌را تغییر داد. این کارشناس اقتصاد بین‌الملل ضمن بیان این مطلب افزود: در دولت‌های قبل، به‌دلیل وجود رویکرد برنامه‌های کلان و تدوین سند چشم‌انداز با هدف پیشی گرفتن صادرات غیرنفتی از صادرات نفتی، تعاریف صادرات غیرنفتی تا حدی تغییر کرده و کالاهای محصولات پتروشیمی نیز در این رسته قرار گرفته‌اند. وی ادامه داد: براساس تغییرات شکل‌گرفته از سال‌های گذشته، صادرات غیرنفتی تنها محصور به فروش نفت خام و گاز شد و سایر مشتقات آن در زمره صادرات غیرنفتی قرار گرفت. این نوع دسته‌بندی را می‌توان با اصلاح قانون یا تدوین بخشنامه‌ای جدید، تغییر داد. به گفته جیهانی اصل مسئله، تحقق اهداف سندهای بالادستی باتوجه به راهکارهای عملیاتی است.

کارشناس اقتصاد بین‌الملل افزود: در برنامه‌های کلان کشور، تدوین شده که باید از صادرات تک‌محصولی نفت خارج شویم و به سمت صادرات چند محصولی حرکت کنیم، از این‌رو باید برنامه‌ها و روندهایی که به تحقق اهداف یادشده در حوزه تجارت کمک می‌کنند، اجرایی شوند.

### ▣ ثمرات توسعه صنایع پتروشیمی

جیهانی در ادامه صحبت‌های خود، توسعه صنایع پتروشیمی را یکی از راهکارهای مهم خروج از صادرات تک‌محصولی نفت دانست و گفت: توسعه صنایع پایین‌دستی، باعث ایجاد ارزش‌افزوده شده و در نهایت به تجارت ایران کمک خواهد کرد. وی افزود: صنایع پتروشیمی به‌عنوان بخش مهم و وابسته به صنعت نفت، می‌تواند ضمن ایجاد ارزش‌افزوده بالا از مواد خام نفتی، صادرات غیرنفتی ایران را بهبود بخشد، چرا که ایران به‌دلیل دارا بودن ظرفیت‌های زیاد نفتی و گازی، از مزیت رقابتی مناسبی برای توسعه صنایع پتروشیمی و صادرات آنها برخوردار است و می‌تواند از مزایای این توسعه بهره گیرد. این کارشناس اقتصادی خاطرنشان کرد: اشتغالزایی، افزایش صادرات غیرنفتی، ایجاد ارزش‌افزوده بالا و تکمیل زنجیره آن، تامین مناسب خوراک موردنیاز صنایع وابسته در نهایت استفاده بهینه از ظرفیت‌های مواد خام نفتی و گازی، از ثمرات توسعه صنعت پتروشیمی است و نمی‌توان نسبت به این مسئله بی‌توجه بود.

### ▣ لزوم اصلاح تعاریف صادراتی

جیهانی به اهمیت وجود شفافیت در بحث زنجیره ارزش‌افزوده تاکید کرد و گفت: مشتقات نفتی و صنایع پتروشیمی که در زمره صادرات غیرنفتی قرار می‌گیرند، خود از چندین گروه مختلف تشکیل شده و باید نسبت به ماهیت این نوع کالاها نگاهی شفاف و صحیح داشته باشیم، چرا که ارزش‌افزوده هریک به‌دلیل تفاوت ماهیت، روند تولید و موارد استفاده آنها متفاوت است و در نهایت، باید سیاست‌های مختلفی برای صادرات این کالاها در نظر گرفت. وی ادامه داد: به‌عنوان مثال در حوزه مشتقات نفتی صادراتی، کالایی به نام اوره وجود دارد که به شکل اشتباه در نظر سازمان امور مالیاتی کشور، به‌عنوان ماده خام نفتی شناخته می‌شود. دولت معتقد است اوره محصول نهایی نیست و در نهایت بر صادرات این کالا، مالیات وضع شده است. این در حالی است که اوره برخلاف تولیداتی مانند اتانول و دیگر مشتقات نفتی، محصول نهایی است و به‌طورمستقیم مورداستفاده قرار می‌گیرد، بنابراین این کالا جزو محصولاتی با ارزش‌افزوده بالا است و تسهیل صادرات آن می‌تواند به رشد صادرات غیرنفتی کشور منجر شود. این کارشناس اقتصادی یادآور شد: کالاهایی مانند اتانول، پروپانول و سایر مشتقات نفتی این‌چنینی، ظرفیت بهبود دارند و می‌توانند به کالاهایی با ارزش‌افزوده بالاتر تبدیل شوند. با توسعه صنایع پایین‌دستی، این مواد اولیه می‌توانند در خط تولید قرار گیرند و در نهایت زنجیره ارزش‌افزوده آنها تکمیل شود. ظرفیت این دست ترمیم‌های اقتصادی و تولیدی، در کشور وجود دارد، اما در نظر داشته باشیم که اقدامات مذکور، نیاز به وجود ابزارهای مهمی دارد که باید نگاهی جدی به آنها داشت.

### ▣ صنایع پتروشیمی به سرمایه‌گذاری نیاز دارند

جیهانی بااشاره به الزامات توسعه صنعت پتروشیمی و تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده مشتقات گفت: یکی از نیازهای مهم توسعه صنایع پایین‌دستی، سرمایه‌گذاری و ورود تکنولوژی‌های به‌روز است. صنعت پتروشیمی از حوزه‌هایی است که نیاز بالایی به ورود سرمایه، دانش و تجهیزات مناسب دارد. در حال حاضر برخی هلدینگ‌ها و شرکت‌های مختلف به‌سمت سرمایه‌گذاری و تکمیل صنعت پتروشیمی حرکت کرده‌اند و تا به امروز، گام‌های خوبی در این راستا برداشته شده است. این فرآیند نتایج قابل قبولی نیز برای اقتصاد به همراه داشته است. یکی از نتایج توسعه صنعت پتروشیمی، افزایش صنایع پایین‌دستی وابسته است که به تولید محصولات باارزش بالا منجر خواهد شد. در نهایت نیز، این کالاها قابلیت صادرات دارند و می‌توانند آمار صادرات غیرنفتی ایران را افزایش دهند. این کارشناس اقتصادی تاکید کرد: علاوه بر تمام موارد عنوان‌شده، در نظر داشته باشیم ایران با معضل بزرگ چندین ساله‌ای به نام تحریم درگیر است. دور شدن از صادرات محصولات خامی مانند نفت و گاز و افزایش توجه به تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده می‌تواند گامی جدی در راستای دور زدن تحریم‌ها باشد، چرا که ایران می‌تواند ضمن صادرات کالاهایی با ارزش‌افزوده بالاتر، درگیر مشکلات تحریمی برای خریدوفروش خود نشود. در نهایت، این کار به‌نفع تجارت ایران خواهد بود. باتوجه به موارد یاد شده باید فعال کردن ظرفیت‌های تولیدی، پایه‌های اقتصادی کشور را تقویت خواهد کرد.

## صادرات فعلی، غیرنفتی نیست



جمشید نفر، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، توسعه صادرات غیرنفتی را وابسته به رعایت الزامات و ایجاد بسترهای متعددی دانست و گفت است: اصلاح رویکردهای کلان مدیران، می‌تواند بسترهای مناسب رشد تولید و صادرات غیرنفتی را فراهم کند. این فعال بازرگانی توضیح داد: در حال حاضر آمارهای دولتی نشان می‌دهد صادرات غیرنفتی ایران کمی افزایش یافته و از آن به‌عنوان دستاورد تجارت یاد می‌شود، اما باید در ابتدا به‌طور کامل تشریح کرد که چه صادراتی، به‌معنای صادرات غیرنفتی واقعی است. وی بااشاره به اینکه بخش زیادی از صادرات فعلی ایران شامل صادرات محصولات پتروشیمی، میعانات گازی و مشتقات نفت است گفت: فروش این اقلام نیز به‌عنوان کالاهای صادراتی غیرنفتی در آمار مبادلات تجاری ایران می‌آید. اگر صادرات بخش معدن و صنایع معدنی را نیز موردتوجه قرار دهیم، خواهیم دید شیوه فعلی تجارت کشور برمبنای خام فروشی بنا شده است.

### ▣ توجه به اصل توازن در توسعه

دبیر کل کنفدراسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: مهم‌ترین نیاز فعلی کشور، توجه به اصل توازن در توسعه و یکی از پایه‌های توسعه تجارت و اصلاح استراتژی‌های صادراتی است. تمامی کالاهای گفته‌شده به‌عنوان صادرات غیرنفتی ایران، جزو منابع طبیعی کشور است و به عنوان محصول صنعتی به شمار نمی روند. این یک آسیب جدی برای اقتصاد و تجارت کشور است که نمی‌توان نسبت به آن بی‌توجه بود.

### ▣ پتروشیمی صنعت مادر است

نفر با تاکید بر اینکه صنعت پتروشیمی جزو صنایع مادر است گفت: صادرات خام محصولات این صنعت اشتباه بزرگی است که در اقتصاد ایران انجام می‌شود. این کارشناس حوزه تجارت افزود: پایه بخش زیادی از تولید در کشور، صنعت پتروشیمی است و نباید از این موضوع غافل شد. مشتقات نفتی و محصولات پتروشیمی، نقش زیادی در فرآوری و تولید کالاها با ارزش بالا دارند و از آنها می‌توان در راستای تقویت تولید داخلی استفاده کرد. این درحالی است که محصولات پتروشیمی ما بیشتر به صورت خام صادر شده و ارقام فروش آن به‌عنوان صادرات غیرنفتی کشور اعلام می‌شود. این فعال بازرگانی اظهار کرد: تاکید بر صادرات مشتقات نفتی و تولیدات صنایع پتروشیمی فرآوری‌نشده، به‌معنای خام‌فروشی و کم‌توجهی به زنجیره ارزش تولید است. این رویکرد در بلندمدت نه‌تنها آورده اقتصادی مهمی نخواهد داشت، بلکه کشور را با مشکلات بسیار جدی کشور مواجه خواهد کرد.

### ▣ خام فروشی نکنیم

نفر با تاکید بر سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی گفت: تا به امروز، سرمایه‌گذاری‌های عظیمی برای توسعه صنایع پتروشیمی انجام شده، اما متاسفانه همچنان در این حوزه خام‌فروشی داریم و زنجیره صادراتی این حوزه تکمیل نشده است. وی ادامه داد: صنعت پتروشیمی تا به امروز نتوانسته ضمن افزایش اشتغال پایدار، به تولید کالاهای صادرات‌محور با ارزش‌افزوده بالا منجر شود. علت این موضوع را می‌توان نبود نگاه بلندمدت در بدنه مدیریتی به راه‌اندازی صنایع و حلقه‌های وابسته به آن عنوان کرد. به‌بیانی دیگر، نبود نگاه‌های مناسب به تولید و فرصت‌های صنعت پتروشیمی و مشتقات نفتی برای توسعه اقتصادی باعث شده تجارت غیرنفتی ایران برپایه صادرات مواد خام باشد. با تداوم این نوع رویکرد، نه‌تنها صادرات غیرنفتی ایران رشد نخواهد داشت، بلکه در ادامه، ریشه‌های اقتصاد کشور از بین خواهد رفت.

## سخن پایانی

براساس آمار، در حال حاضر محصولات صنعت پتروشیمی و مشتقات نفتی بخش زیادی از صادرات کشور را به خود اختصاص می‌دهند. در نظر گرفتن خام‌فروشی به‌جای صادرات غیرنفتی در آمارها، می‌تواند نوعی خودفریبی باشد. زمانی آسیب‌های جدی اقتصادی این نوع رویکرد در تمامی بخش‌های کوچک و بزرگ کشور ریشه خواهد دواند که در چند دهه آینده تبدیل به کشوری بدون ذخایر نفتی و صنایع پایین‌دستی توسعه‌یافته شویم. در آن شرایط، اتکای کشور به واردات بدیهی‌ترین و ساده‌ترین نیازها، نشان می‌دهد تا چه حد در عملکردهای امروز، موفق بوده‌ایم.

یادداشت

## پوشاک ایرانی نیازمند بازاریابی



میراسماعیل صدیق
فعال صنعت پوشاک

افزایش آمار صادرات غیرنفتی، وابسته به مولفه‌های متعددی است که از مهم‌ترین آن می‌توان به شناسایی فرصت‌ها و ظرفیت‌های تولیدات داخلی اشاره کرد. در حال حاضر مشتقات نفتی، صنایع پتروشیمی و محصولات کشاورزی بخش زیادی از صادرات ایران را تشکیل می‌دهند؛ این در حالی است که واحدهای تولیدی در بخش‌های مختلف اقتصادی، توانایی و ظرفیت‌های مناسبی برای تولید کالاهای صادرات‌محور دارند.

برای مثال، صنعت پوشاک کشور که به‌عنوان یکی از زنجیره‌های صنایع پایین‌دستی پتروشیمی محسوب می‌شود، در شرایط مطلوب و مناسبی قرار دارد و با فراهم‌کردن بسترهای مناسب، می‌توان صادرات در این بخش را گسترش داد. فرصت‌های بالقوه و مهمی برای صادرات پوشاک ایران وجود داشته و کشور ما می‌تواند با برنامه‌ریزی‌های مناسب، ارزآوری جدی از صادرات لباس و سایر کالاهای وابسته به آن داشته باشد. صنعت پوشاک کشور طی سال‌های اخیر به‌ویژه پس از ممنوعیت واردات پوشاک خارجی، توانمند شده و امروز به وجود رویکردی صحیح نسبت به این صنعت نیاز است. در شرایط فعلی می‌توان صنعت پوشاک را طوری توسعه داد که ضمن تامین نیازهای داخلی، صادر شود و ارزآوری به همراه داشته باشد. رفع موانع تولید و تجارت، حمایت از تولیدکنندگان داخلی و فراهم کردن بسترهای مناسب برای عرضه کالاهای ایرانی در بازارهای جهانی مهم‌ترین اقدامی است که باید دولت برای افزایش صادرات صنعت پوشاک انجام دهد، چرا که صنعت پوشاک ایران ظرفیت و توانایی بالقوه حضور در بازارهای جهانی دارد و با برنامه‌ریزی صحیح و رفع موانع، می‌توان به این هدف دست یافت. علاوه بر آن، در سال‌های اخیر برندهای توانمند ایرانی در صنعت پوشاک شکل گرفته و همین رشد، سبب ایجاد تقاضای جهانی برای کالاهای ایرانی شده است، بنابراین فرصت مهم و جدی برای صادرات پوشاک و محصولات وابسته به آن وجود داشته که باید با تمهیدات مناسب، از این ظرفیت به‌وجودآمده، نهایت استفاده را داشت.

دولت‌ها برای تقویت اقتصاد هر کشور، وظیفه‌ای مشخص را برعهده دارند که مهم‌ترین آنها ایجاد بستر مناسب برای تولید است. تولید می‌تواند ضمن پاسخگویی به نیاز داخلی، فرصت کسب سهم بازارهای صادراتی را فراهم کند. دولت نیز برای تقویت و بهبود تجارت خارجی پوشاک ایرانی باید بسترهای مهمی را ایجاد کند که از مهم‌ترین آن، حمایت از صنایع است. تامین مواد اولیه و نقدینگی موردنیاز صنایع، جزو حمایت‌های مهم است و در نهایت، منجر به تولید کالای صادرات‌محور می‌شود. یکی دیگر از راهکارهایی که می‌تواند سبب افزایش صادرات پوشاک شود، شکل‌گیری پایانه‌های صادراتی و توجه به ظرفیت بازارچه‌های مرزی است. توسعه پایانه‌های صادراتی توسط دولت، می‌تواند ارزآوری حاصل از صادرات پوشاک را برای کشور افزایش دهد. علاوه بر تمام موارد مطرح‌شده به‌عنوان وظایف دولت، توجه به بازاریابی‌های تخصصی نیز از الزامات صادرات پوشاک درحال‌حاضر به‌شمار می‌رود. متاسفانه فعالیت صادرات و فروش برخی کالاها از جمله پوشاک، توسط افراد متخصص و بازرگانان خبره انجام نمی‌شود و از همین‌رو کالاهای ایرانی نتوانسته‌اند بازار مناسبی را به‌دست آورند، حتی برای کسب سهم بازار کشورهای همسایه نیز مشکلات جدی وجود دارد که یکی از دلایل آن، ناموفق بودن رایزنی‌های انجام‌شده است. در بحث صادرات صنعت پوشاک دیده شده در بیشتر موارد، خود تولیدکنندگان وارد مسائل بازرگانی می‌شوند. یک تولیدکننده خوب، لزوما صادرکننده و تاجر خوبی نیست و باید کار را به‌دست افراد متخصص سپرد. تجار باید به ظرفیت ارزآوری صنعت پوشاک ایران توجه کنند و این درآمدزایی تنها تولیدکنندگان را منتفع نخواهد کرد، از این‌رو مناسب به‌نظر می‌رسد تا فعالان بازرگانی برای پررنگ کردن حضور کالاهای صنعت پوشاک ایران در کشورهای منطقه وارد میدان شوند. شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی یکی دیگر از راهکارهای توسعه صادرات پوشاک است و تولیدکنندگان مختلف می‌توانند با همکاری یکدیگر، در برنامه‌ها و رویدادهای مهم جهانی شرکت کنند. این حضور، برند پوشاک ایرانی را به جهان شناسانده و فرصت صادرات را فراهم می‌کند.

